

י"א, תשפ"ב
7 אוגוסט, 2022

אל: וועדת המכרזים וההתקשרויות במשרד
מאת: עופר בוסתן, ראש מינהל הספורט

שלום וברכה,

הנדון: בקשה לאישור ביצוע מיזם משותף עם קרן רש"י – ליווי רשויות מקומיות חלשות

1. רקע

המשרד מקדם את נושאי התרבות והספורט במסגרת תכנית החומש לחברה הערבית, הבדואית, הדרוזית והצ'רקסית, בהתאם להחלטות הממשלה לקידום חברות אלו. מינהל התרבות יוצא בקול קורא לרשויות מקומיות לשיפוץ מבנים של מוסדות תרבות. בנוסף, אחד מהיעדים המרכזיים של המשרד ומינהל הספורט הינו יישום תכנית המתקנים הלאומית לספורט, אשר אושרה בהתאם לחוק הספורט ואשר הינה לביצוע במהלך עשר השנים הבאות, עם תקציב של כ- 3 מילארד ₪ לכלל השנים, עד לשנת 2031.

במסגרת גיבוש העקרונות לתכנית המתקנים הלאומית, נמצא כי ישנם מספר גורמים אשר מהווים חסם לרשויות החלשות המאופיינות בדירוג כלכלי – חברתי נמוך. בין היתר נמצא כי החסמים הינם בעיקרם בנושאים פנים ארגוניים של הרשויות החלשות: חוסר יכולת לבצע תהליכים מורכבים ולהוביל לידי ביצוע בתחומים הבאים:

א. בתחום ההנדסה, הרשויות מאופיינות (ככל שקיימת מחלקת הנדסה ברשות), במחלקת הנדסה החסרה ניסיון בהובלת מיזמי בניה מורכבים, משלב הקצאת הקרקע, האפיון למתקן הנדרש, התכנון הראשוני וליווי לידי הקמה בהתאם לתכנון.

ב. ניהול וביצוע תקציבים – משאבים חסרים ויכולת נמוכה לאיגום תקציבי הנדרש לביצוע מיזמי הבניה, ליווי המיזם בפן התקציבי, תוך עמידה במסגרות התקציביות למיזם.

לפיכך, המשרד מבקש לסייע לרשויות החלשות על ידי סיוע וליווי לשם הגשת בקשות לתמיכה ולאחר אישור התמיכות, בביצוע המיזמים. הליווי ינתן כבר בשלב המקדמי שלפני הגשת בקשות לתמיכה, בכדי שהרשות תכין עתודות קרקע להקמת מבני ציבור ובהם גם את מתקני הספורט, תבצע תיעודף של המתקנים הנדרשים לתושבי הרשות המקומית וניהול כל ההיבטים של ההנדסה האזרחית להכנת הפרוגרמות הראשוניות בהתאם למתקנים הנדרשים.

הרשויות מהוות גורם קריטי להצלחת התכנית ומימושה תלוי רבות ביכולתן של הרשויות לפעול במקצועיות, מחויבות ובסנכרון ותאום בין בעלי התפקיד השונים וההון האנושי בהן. לשם מימוש התכנית נדרשות הרשויות לתכנן מבעוד מועד את הליכי הקצאת הקרקעות והמשאבים, להגיש בקשות לקולות קוראים ולפעול במקצועיות בתהליכי הביצוע והמימוש בפועל.

בתחום הספורט, המשרד צפוי לפרסם לרשויות עשרות קולות קוראים ובהם – הקמת מתקני ספורט, שיפוץ ושדרוג מתקנים קיימים.

בתחום תרבות יפורסמו קולות קוראים לשיפוץ מבני תרבות ובהן הספריות הציבוריות.

מינהל הספורט

בכדי לצלוח אתגרים אלו לצד תכנית החומש הכוללת, מבקש המשרד לסייע לרשויות באמצעות הכשרה, ליווי והדרכה של בעלי התפקידים השונים וליווי התהליכים הנדרשים בכדי להביא למימוש הקמת המתקנים. לפיכך, המשרד רואה צורך דחוף וחשיבות גבוה להעניק לרשויות ליווי מקצועי בכל אחד משלבי התהליכים השונים- החל משלב התכנון, כתיבה ושליחת הבקשות, והמשך בליווי הביצוע והמימוש.

2. **המיזם המשותף:** המשרד מבקש לקדם סיוע לרשויות חלשות באמצעות ליווי הרשויות אשר הינן בדירוג למ"ס של 1 עד 5 (כ- 65 רשויות). פניה זו לוועדת המכרזים וההתקשרויות הינה בקשה לאשר התקשרות עם קרן רש"י, לשם ביצוע מיזם משותף אשר במסגרתו המשרד באמצעות קרן רש"י יבצע תכנית מקיפה, לשם ביצוע ליווי הרשויות להכנת הנדרש בכל הקשור לזמינות קרקעות, הכנה תכנונית והובלה לידי מיצוי התקציבים ולביצוע המיזמים בתחומי התרבות והספורט. את התכנית המשותפת ילוו מהמשרד אגף המתקנים בתחומי הספורט ומינהל התרבות בתחומי התרבות. השיתוף עם קרן רש"י יכלול פעילות משותפת לבחירת בעלי התפקידים הנדרשים לביצוע הליווי, הכשרתם ופיקוח שוטף ומתמיד על הביצוע. בנוסף, שימוש בידע הארגוני של קרן רש"י בתחומי ההנדסה והבניה ובקשרים עם הרשויות המקומיות לליווי הנדרש.
- א. מיפוי הרשויות לליווי, בהתאם לצרכים בתחומי הספורט והתרבות.
- ב. אפיון הנדרש לכל רשות מהיבטים של החוזקות והחולשות וסיוע לכל רשות בתחומים הנדרשים לה, בתחומי הניהול, ההנדסה והתקציבים.
- ג. ליווי מקצועי של הרשויות בהתאם לאפיונים ולמיזמי ההקמה והשיפוץ הנדרשים.
- ד. ליווי ארגוני למיצוי התקציבים, משלב התכנון ועד לשלב סיום הביצוע.

דרכי הפעולה במסגרת המיזם המשותף בתחום הספורט:

1. לקדם תכניות אב למבני ציבור בשצ"פים והתאמת טבלאות כנדרש בתאום גופי התכנון והבניה.
2. לתכנן ולהיערך מבעוד מועד להגשת בקשות במסגרת הקולות קוראים בתכנית המתקנים וזאת על ידי הכנת המסמכים הנדרשים, איגום תקציבי ממקורות אחרים, הכרת תיקי המוצר, תכנון הנדסי, בניית פרוגרמה והכנת אומדנים מפורטים.
3. הכנת תכנית עסקית להפעלה ואחזקה של המתקן.
4. ליווי במילוי הבקשות למבחני התמיכה וההגשה לתמיכות.
5. ליווי הביצוע משלב ההרשאה ועד לחנוכת המתקן בהתאם לאבני דרך לביצוע ותשלום.

דרכי פעולה במסגרת המיזם המשותף בתחום התרבות:

1. הכנת פרוגרמה תכנית ומבנית להקמתן של עוגני תרבות מקצועיים בעלי אופק תמיכה בתקנות מקצועיות במנהל התרבות.
2. הכנת תכנית פעילות רשותית רב שנתית בתחומי התרבות השונים במסגרת יוזמות סל"ע, תרבות לפריפריה ותרבות ערבית.
3. ליווי בתהליך תכנון והגשת בקשות התמיכה ובדגש על מקסום התקציבים.
4. ליווי בתהליך ביצוע הבקשות שאושרו ובתהליך המעקב והבקרה.
5. ליווי וסיוע בתהליכי הדיווחים והגשות דוחות לתשלום.

3. **השותף לפעילות:** קרן רש"י הינה עמותה פרטית ועצמאית ללא כוונת רווח, אשר פועלת מאז הקמתה בשנת 1984 לחיזוק החברה הישראלית, באמצעות קידום מוביליות חברתית ושוויון הזדמנויות בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית, בדגש על תחומי החינוך והרווחה.
- הקרן רואה בחיבור ובשילוב כוחות, בדגש על שותפות בין-מגזרית, את המפתח ליצירת שינוי מערכתי. רשת מקיפה של שותפויות עם הממשלה, רשויות מקומיות, גופים פילנתרופיים והמגזר העסקי, מאפשרת איגום משאבים ומינופם לטובת הרחבה וביסוס של מודלים שהוכיחו את יעילותם עד לשילובם המלא במערכת השירותים הציבוריים. קרן רש"י פועלת בשיתוף פעולה בין משרדי הממשלה, המרכז לשלטון מקומי, מרכז המועצות האזוריות, המוסדות האקדמיים, מפעל הפיס וקרנות פילנתרופיות אשר זיהו צורך בטיוב ההון האנושי ברשויות המקומיות בדגש על הפריפריה.
4. **מאפייני המיזם המשותף והמחויבות לביצוע הפעילות:** בהתאם לעקרונות תכנית המתקנים הלאומית שבהתאם לחוק הספורט כפי שגובשו על ידי צוות ההיגוי, בהתאם למחויבות המדינה באמצעות משרדנו לקדם את הרשויות החלשות בכל האמור להקמה, שיפוץ ושדרוג מבני ציבור, בהם בתחומי הספורט והתרבות, המשרד יהיה הגורם המוביל את התכנית תוך היוועצות עם קרן רש"י וכל הפעילות לביצוע במסגרת המיזם המשותף תהיה מכוונת על ידי המשרד ובמעורבות דומיננטית במיזם.
5. **היוזמה לביצוע הפעילות** – הינה של משרד התרבות והספורט מתוקף עקרונות תכנית המתקנים ואפיון החסמים כפי שנמצא. המשרד מצא את קרן רש"י כמתאימה לשותפות בביצוע ליווי הרשויות ולביצוע הפעילות הנדרשת. משרד התרבות והספורט מבקש לפעול באמצעות קרן רש"י, אשר הינה עמותה הפועלת לצמצום פערים בחברה הישראלית ולחיזוק הפריפריה הגיאוגרפית-חברתית, באמצעות מיזם משותף למימוש מטרות המשרד. לאור ההלימה בין מטרות ואופי התכנית לבין הערכים לאורם פועלת העמותה, ומתוך כוונה ליצור מנגנונים שיעצימו את הרשויות החלשות, תוך מתן הזדמנות להתפתח בציר הדרגתי, נרתמה העמותה להשקיע בתכנית זו, ולנהל אותה עבור המשרד. קרן רש"י מבקשת ומתחייבת להוסיף למיזם המשותף ממקורותיה וכן בגיוס תקציב ממקורות נוספים, בכדי להביא את המיזם המשותף לידי מימוש המטרות.
6. **מידת המעורבות בעת ביצוע הפעילות:** הפעילות מנוהלת ע"י ועדת היגוי שתיקבע בהסכם ההפעלה. בראשות ועדת היגוי זו יכהן המנהל הכללי של משרד התרבות והספורט. סדר היום של ועדת ההיגוי יקבע על ידי המשרד בתיאום עם העמותה המפעילה.
7. בהתאם לנדרש על פי סעיף 2.1 להוראת התכ"מ מס' 7.8.3 בנושא, הוגשה על ידי הספק הצהרה בחתימת מורשה החתימה שלו, הכוללת פירוט של העלות הכוללת של ביצוע המיזם, תוך ציון מקורותיו העצמיים. בהתאם לבדיקה שנעשתה, המקורות עומדים בדרישות סעיף 2.3.1 להוראת התכ"מ וניתן להכיר בהם כמקורות עצמיים של מקבל התשלום בהתקשרות לביצוע מיזם משותף.
8. **קביעת זהות הגורם השותף למיזם:** במסגרת קידום היוזמה וקודם לפנייה לוועדת המכרזים, נבחנה אפשרות להתקשרות עם גופים נוספים להלן הנימוקים לגבי אי התאמת הגופים אחרים:

- א. המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי – במטרותיה שיפור רמת התכנון של היישובים הערביים. העלאת המודעות לנושא התכנון והבנייה. עידוד מעורבות הציבור ונציגיו בתכנון היישובים הערביים. נבחנה האפשרות לביצוע המיזם עם עמותה זו והוברר כי היא מוגבלת לחברה הערבית בלבד, דבר המצמצם את מרחב הפעילות הנדרשת למיזם המשותף. משכך, נמצאה כלא רלוונטית להתקשרות לתכנית הנוכחית.
- ב. קרן שוסטרמן – מטרתה לקדם ולתמוך במיזמים ובפרויקטים שמחזיקים את הרקמה החברתית בישראל, לרבות פרויקטים הקשורים ברווחה, בהגנה על ילדים ועל אחרים, הזקוקים לסיוע בחינוך, בתרבות, באיכות הסביבה ובפלורליזם דתי. נבדקה האפשרות להסתייע בהם למיזם המשותף ונעננו שהקרן פועלת באמצעות גופים אחרים לקידום מטרותיה, על האף העניין הרב שמגלים במיזם נשוא פניה זו. משכך, נמצאה כלא רלוונטית לביצוע המשותף.
- ג. הטכניון – מוסד אקדמי המתמחה בתחומי ההנדסה. נבדק אם ניתן להסתייע במחלקה רלוונטית לצורך סיוע בתחומי ההנדסה. נמצא כי הטכניון פועל לגופי חוץ באמצעות יזם חיצוני הקשור לטכניון, אבל אין להם יכולת נוכחית לתת מענה לנדרש במיזם זה. משכך, נמצאה כלא מעשית להתקשרות לתכנית הנוכחית.
- ד. חברת גדיש הנדסה – נבחנה האפשרות להסתייע בפן ההנדסי וליווי הרשויות לביצוע מתקנים, מול גדיש, אשר הבהירו כי ניסיונם הינו בהיבטים של בניה ובקרה ולא בהיבטים של מקורות תקציביים ומתן הדרכות. כמו כן הבהירו כי אין ברצונם להתפרש לכיווני פעולה מעבר לקיים. משכך, לא ניתן להסתייע בחברת גדיש לעניין זה.

לצד האמור, קרן רש"י הינה ארגון חברתי הפועל לקידום צמצום פערים בחברה הישראלית, הקרן פועלת בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית, עובדת עם מעל 170 רשויות מקומיות ו 10 משרדי ממשלה במסגרת התוכניות והמיזמים השונים

למטה קרן רש"י ידע וניסיון רב במגוון תחומי תוכן וערוצי השפעה. את התוכניות והמיזמים השונים תומך מטה מקצועי ומגוון הכולל בין היתר את המחלקות הבאות: מחקר ופיתוח, הערכה ומדידה, תכניות, רשויות מקומיות, מחלקת בינוי, גיל הרך, מחלקת שותפויות, שיווק, מערכות מידע, כספים, משפטי, משאבי אנוש ועוד. כאשר במסגרת מיזמים ותוכניות שהקרן מפתחת, ניתן מענה מטריציוני לצרכי התכנית ממוקדי הידע והתוכן ומהמחלקות השונות הרלוונטיים בקרן.

מעל 35 שנה קרן רש"י רואה במרחב המקומי ובהזדמנויות שהוא מציע למוביליות חברתית משמעות עצומה. בשנים האחרונות אף התפתחה בקרן יוזמת היישוב במרכז שמתמקדת בבניית יכולות של רשויות לייצר פיתוח חברתי וכלכלי ולהרחיב את סל השירותים לתושב, לצד הכשרות בעלי תפקיד, ליווי, ייעוץ והטמעה בשטח.

קרן רש"י הקימה מאז שנת 2002 מעל 350 פרויקטים ומיזמים של בניה ציבורית בכל רחבי הארץ בהיקף תקציבי של מעל 1.5 מיליארד ש"ח. הקרן הקימה תשתיות עבור רשויות מקומיות, אוניברסיטאות ומכללות, עמותות הקרן ולעמותות נוספות, כפרי נוער, בתי חולים ועוד. התשתיות כללו מבני ציבור בתחומי החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, הרווחה, תרבות וספורט ועוד.

מינהל הספורט

לקרן רש"י יש את היכולות להיכנס במהירות לתוך האתגר בכל המורכבות של עבודה הן בתחומי הספורט והן בתרבות, להקמה ושיפוץ מבני ציבור, תוך הכנה של תכניות עבודה והכנת תשתיות ובהן של כח אדם, כולל הסבת עובדים קיימים.

לאור דרישות המיזם ניכר כי הגוף עימו המשרד מבקש להתקשר נדרש למיומנות וניסיון ייחודיים לצורך ביצוע מיזם משותף, ולאחר סקירת הגופים והאפשרויות נמצא כי קרן רש"י עונה לדרישות, הן מבחינת מטרות הקרן, דרכי הפעולה שלה, ניסיונה הרב בפעילות בתחומי הרשויות המקומיות, ניסיון במיזמים בתחומי הבניה על מכלול היבטיה, ניסיון בהדרכה וליווי בהיבטים של ניהול תקציבי ושיתופי פעולה מול גופים רבי לצורך סיוע לרשויות החלשות.

9. **תקציב:** התקציב המיועד לביצוע בשנה הינו בסך 1.6 מלש"ח, מהן המשרד יעמיד סכום של 0.75 מלש"ח כנגד סכום של 0.85 מלש"ח מקרן רש"י, לתקופה של שנתיים.

בברכה,

עופר בוסתן